

Styrket verkstedkapasitet avgjørende for Nordlandsbanens driftssikkerhet

Som en sentral aktør i regional utvikling ser vi med stort alvor og dyp bekymring på den kritiske mangelen på verkstedkapasitet for tyngre vedlikehold av person- og godstog på den nordlige delen av Nordlandsbanen.

I vår region som er preget av store geografiske avstander og begrensede alternative transportmuligheter over lengre avstander, vil konsekvensene av tog som tas ut av drift være betydelige. Dette rammer ikke bare daglig mobilitet for lokalsamfunn og næringsliv, men svekker også den nasjonale beredskapen og samfunnssikkerheten. Situasjonen er særlig alvorlig for landets lengste og mest strategisk viktige jernbanestrekning.

Bakgrunn og utfordringer

Marienburg verksted i Trondheim er i dag det eneste anlegget med kapasitet til å utføre tyngre vedlikehold på tog som trafikkerer Nordlandsbanen. Dette gjør togtrafikken på strekningen særlig sårbar ved driftsavbrudd, ettersom all tilgang til nødvendig vedlikehold og reparasjoner er konsentrert til én lokasjon – helt i enden av banen.

For å styrke beredskapen og sikre en mer robust og pålitelig togdrift, er det avgjørende å etablere et verksted i den nordlige delen av Nordlandsbanen med kapasitet til å håndtere tyngre vedlikehold. Et slikt anlegg vil øke redundansen i infrastrukturen og redusere sårbarheten ved uforutsette hendelser.

Økt verkstedkapasitet vil bidra til å redusere nedetid, forbedre driftseffektiviteten og senke vedlikeholdskostnadene. Samtidig legger det til rette for raskere og mer fleksibel håndtering av vedlikeholdsbehov, noe som gir mer stabile togavganger og økt forutsigbarhet for både passasjerer og godsaktører.

En desentralisert verkstedsstruktur er et strategisk grep for å styrke jernbanen som en bærekraftig og fremtidsrettet transportåre i Nord-Norge.

Nordlandsbanen står ved et kritisk veiskille

Nordlandsbanen opplever nå stadig hyppigere og mer langvarige driftsavbrudd. Dette er ikke lenger isolerte hendelser, men tydelige tegn på en infrastruktur som mangler robusthet mot ytre påkjenninger og har begrenset kapasitet. Dagens løsning er dårlig tilpasset nåtidens transportbehov – og vil stå enda svakere rustet til å møte fremtidens krav dersom nødvendige tiltak uteblir.

I løpet av de siste ti månedene har Nordlandsbanen vært stengt to ganger:

- Først i oktober i fjor, etter den tragiske ulykken ved Finneidfjord, som førte til over en måneds full stans.
- Deretter i august, da et jordskred ved Nesvatnet igjen lammet trafikken – denne gangen med en forventet stengning på flere måneder.

Konsekvensene er alvorlige og vidtrekkende

Flere togsett er innesperret nord for rasstedet, uten tilgang til verksted for nødvendig vedlikehold. Dette medfører omfattende innstillinger av togavganger og utstrakt bruk av buss for tog – en kostbar, ineffektiv og lite tilfredsstillende løsning for både passasjerer og næringsliv. Situasjonen bidrar til betydelig omdømmetap for jernbanen og undergraver tilliten til togtilbudet som en pålitelig transportløsning.

Vi er dypt bekymret for hvordan togtrafikken håndteres frem til gjenåpning ved Nesvatnet.

I tillegg er togmateriellet på Nordlandsbanen preget av høy alder og stort vedlikeholdsbehov. Dette gir hyppige og langvarige verkstedopphold, som igjen reduserer tilgjengeligheten og svekker tilbudet til passasjerene.

Krav til Bane NOR Eiendom – umiddelbare og konkrete tiltak

På bakgrunn av den nåværende situasjonen ber vi Bane NOR Eiendom om å umiddelbart iverksette følgende tiltak:

1. Hastetiltak - Midlertidig mobilt løfteutstyr ved verkstedet i Bodø

For å sikre kontinuerlig drift og legge til rette for tungt vedlikehold og reparasjoner av togmateriell nord for Trondheim, må det umiddelbart etableres midlertidig, mobilt løfteutstyr ved verkstedet i Bodø. Dette vil redusere risikoen for driftsavbrudd og sørge for at materiell raskt kan tilbakeføres til trafikk. Tiltaket er særlig kritisk frem til banen ved Nesvatnet er gjenåpnet etter skredet.

2. Etablering av strategisk verkstedfasilitet i Nordlandsbanens nordlige region

Det er avgjørende å raskt etablere et strategisk plassert verksted for tungt vedlikehold og reparasjoner av tog i den nordlige delen av Nordlandsbanen. Verkstedet må utstyres med tungt løfteutstyr, hjuldreiebenk og annet spesialisert vedlikeholdsutstyr, samt ha god infrastruktur, høy kapasitet og solid fagkompetanse. Verkstedet bør inngå som et sentralt punkt i Bane NORs beredskapsplaner. Dette vil redusere sårbarheten, styrke samfunnssikkerheten og gjøre jernbanen mer robust i regionen.

Vi ber om en konkret og tidsfestet tilbakemelding på hvilke tiltak som vil bli gjennomført, hvordan de skal gjennomføres, og når dette vil skje.

Med vennlig hilsen

Nordland fylkeskommune

Helgelandsrådet

Polarsirkelrådet

Salten regionråd